

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. _____

din _____ 2022

Chișinău

**Cu privire la aprobarea Regulamentului de organizare
și desfășurare a studiilor superioare de master - ciclul II**

În temeiul prevederilor art.90, art. 139, lit. c), din Codul educației al Republicii Moldova nr.152/2014 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 319-324, art. 634), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Regulamentul de organizare și desfășurare a studiilor superioare de master - ciclul II (se anexează).

2. Studiile superioare de master se organizează de către instituțiile de învățământ superior în domeniile de formare profesională în care instituția are specialități/ programe acreditate la ciclul I - studii superioare de licență, cu excepția Academiei de Administrare Publică, care oferă programe de studii superioare de master pentru personalul din serviciul public.

3. Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Sănătății, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Apărării, Cancelaria de Stat, în baza competențelor stabilite de legislație, vor asigura înmatricularea studenților la studii superioare de master, în limitele alocațiilor bugetare aprobate.

4. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Educației și Cercetării.

5. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

6. În termen de o lună după intrarea în vigoare a Regulamentului de organizare și desfășurare a studiilor superioare de master - ciclul II, instituțiile organizatoare elaborează propriile regulamente de organizare și desfășurare a studiilor superioare de master, aprobate de senat.

7. Hotărârea Guvernului 464/2015 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea ciclului II – studii superioare de master (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr. 197-205, art. 528) se abrogă.

Prim-ministru

NATALIA GAVRILIȚA

Contrasemnează:

Ministrul educației
și cercetării

Anatolie Topală

Ministrul sănătății

Ala Nemerenco

Ministrul afacerilor interne

Ana Revenco

Ministrul agriculturii
și industriei alimentare

Viorel Gherciu

Ministrul apărării

Anatolie Nosatîi

Aprobat
prin Hotărârea Guvernului nr.

Regulamentul de organizare și desfășurare a studiilor superioare de master - ciclul II

I. Dispoziții generale

1. Regulamentul de organizare și desfășurare a studiilor superioare de master-ciclul II stabilește cerințele de bază pentru admiterea la studii superioare de master, organizarea și desfășurarea programelor de studii superioare de master în diferite domenii de formare profesională, în instituțiile de învățământ superior din republică. Programele de studii superioare de master sunt dezvoltate ca parte componentă a învățământului superior în continuarea ciclului I al studiilor superioare.

2. Studiile superioare de master reprezintă al II-lea ciclu de studii superioare, care permit obținerea calificării în domeniu de nivelul 7 ISCED/ Cadrul Național al Calificărilor, constituind o etapă pregătitoare obligatorie pentru studiile de doctorat.

3. În contextul autonomiei universitare, programele de studii superioare de master sunt elaborate de către instituția de învățământ superior în cadrul domeniilor de formare profesională, în baza *Nomenclatorului domeniilor de formare profesională și al specialităților în învățământul superior*, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.482/2017, programele fiind aprobate și autorizate provizoriu, conform legislației.

4. Un program de studii superioare de master se individualizează în cadrul domeniului de formare profesională și trebuie să conțină **minimum 20 la sută** cursuri/ module de specialitate diferite față de celelalte programe de master din același domeniu. Programul de studii superioare de master nu conține discipline din domeniul respectiv predate la ciclul I- licență.

5. În ciclul II - studii superioare de master se oferă:

a) *programe de aprofundare*, care asigură dezvoltarea competențelor într-o specialitate din domeniul de formare profesională studiat la ciclul I;

b) *programe interdisciplinare* sau *pluridisciplinare*, care asigură dezvoltarea unor competențe transversale specifice în două sau mai multe domenii de formare profesională;

c) *programe complementare*, care suplimentează competențele obținute în cadrul studiilor superioare de licență, în vederea extinderii ariei de inserție profesională în câmpul muncii.

6. Studiile superioare de master - ciclul II se realizează prin programe de două tipuri:

a. **Master științific**, orientat preponderent spre formarea competențelor de cercetare științifică și care are ca finalitate producerea de cunoaștere științifică;

b. **Master profesional**, orientat spre consolidarea competențelor profesionale într-un domeniu de formare profesională (sau mai multe) și care poate constitui o bază pentru cariera profesională, asigurând astfel continuarea studiilor de licență și o apropiere mai mare de piața forței de muncă.

7. Indiferent de tipul programului de master, acesta trebuie să conțină și o componentă de cercetare științifică sau creație artistică, în corespundere cu specificul programului de studii urmat. Rezultatele cercetării științifice și ale creației artistice realizate pot fi valorificate de student prin articole în reviste de specialitate, evoluții publice pe scene profesioniste, participări la expoziții, festivaluri, competiții, precum și la elaborarea tezei/proiectului de master.

I. Inițierea și organizarea programelor de studii superioare de master

8. Orice instituție de învățământ superior, publică sau privată, interesată în oferirea de programe de studii superioare de master, înainte de a începe să activeze, se supune obligatoriu procesului de evaluare externă a programului respectiv, **în vederea autorizării de funcționare provizorie**, în baza Metodologiei de evaluare externă a calității în vederea autorizării de funcționare provizorie și acreditării programelor de studii și a instituțiilor de învățământ profesional tehnic, superior și de formare continuă, elaborate de Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare și aprobate de Guvern prin Hotărârea nr. 616/2016, **în cazul în care nu deține acreditare pentru un alt program de master în același domeniu de formare profesională**.

9. Instituția organizatoare de programe de studii superioare de master este în drept să solicite evaluarea externă a calității în vederea autorizării de funcționare provizorie sau acreditării programelor de studii Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare sau unei alte agenții de evaluare a calității, înscrise în Registrul European pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior.

10. După prima promoție de absolvenți, programul de studii superioare de master respectiv se supune obligatoriu procesului de evaluare externă a calității, **în vederea acreditării**. După obținerea acreditării, programele de studii superioare de master sunt supuse evaluării externe periodice, în vederea re acreditării, cel puțin o dată la 5 ani.

11. Instituția care a primit **acreditate** pentru un program de studii de master într-un domeniu de formare profesională este în drept să organizeze oricare alt program de studii de master în același domeniu, după aprobarea programului respectiv de către senatul instituției de învățământ superior, **fără a solicita evaluare externă a programului respectiv, în vederea autorizării de funcționare provizorie.** În acest caz, programele de studii superioare de master în același domeniu de formare profesională se consideră autorizate să funcționeze provizoriu, însă nu sunt exceptate de la procedura de acreditare.

12. În funcție de categoria instituției de învățământ superior și ierarhia programelor de studii superioare de master se determină:

- a) numărul de locuri cu finanțare de la bugetul de stat acordate instituției de învățământ superior pentru ciclul II;
- b) fondurile bugetare alocate instituției de învățământ superior pentru activități de cercetare, dezvoltare, inovare și creație artistică.

13. Instituția organizatoare de studii superioare de master, implicit, facultatea, departamentul /catedra la care se organizează programele de master, este responsabilă de calitatea programelor respective.

I. Admiterea la studiile superioare de master

14. Cetățenilor Republicii Moldova li se asigură accesul la studiile superioare de master:

- a) pe locuri cu finanțare de la bugetul de stat, în limitele stabilite anual de Guvern;
- b) pe locuri cu taxă de studii achitată de persoane fizice sau juridice;
- c) pe locuri cu finanțare mixtă.

15. Planul de admitere în învățământul superior cu finanțare de la bugetul de stat (**comanda de stat**) se aprobă de Guvern.

16. Instituția de învățământ superior detalizează planul de admitere pentru fiecare program de studii superioare de master, formă de învățământ și sursă de finanțare, **concursul de admitere** fiind organizat de către instituția de învățământ superior la programele de studii dintr-un domeniu de formare profesională, la care cel puțin un program de master a fost acreditat, sau la programele de master autorizate provizoriu, în limita capacității de înmatriculare stabilită prin acreditare sau autorizarea de funcționare provizorie.

17. Oferta educațională a instituțiilor de învățământ superior pentru admiterea la studii superioare de master se aduce la cunoștința candidaților prin afișare la sediul instituțiilor și pe pagina web oficială, inclusiv:

- a) **programele de master**, la care se organizează admiterea;
- b) **numărul de locuri bugetate de stat și cu taxă de studii** oferite pentru fiecare program;
- c) **calendarul admiterii** (sesiunea de bază și sesiunile suplimentare), datele prezentării documentelor în original, datele afișării rezultatelor intermediare și finale;
- d) **metodologia** proprie de admitere;
- e) **condițiile și actele** necesare pentru înscriere la concurs;
- f) **limbile** de predare;
- g) modalitatea de desfășurare a **probelor de concurs** (dacă este cazul);
- h) **taxele de studii** etc.

18. În baza autonomiei universitare și cu asumarea responsabilității publice, instituțiile de învățământ superior elaborează și aplică **metodologii proprii de organizare a admiterii**, aprobate de senat, inclusiv criterii specifice pentru depunerea electronică a dosarului de participare la concursul de admitere la programele de studii superioare de master oferite, în conformitate cu misiunea proprie și cu cerințele pieței forței de muncă.

19. Admiterea la locuri cu taxă de studii în instituțiile publice și private de învățământ superior se efectuează în conformitate cu aceleași criterii ca și admiterea la locurile cu finanțare de la bugetul de stat. Înmatricularea pe locurile cu taxă de studii se face din rândul candidaților situați sub ultimul admis pe locurile finanțate de la bugetul de stat, la solicitarea în scris a candidaților.

20. Înmatricularea la studii superioare de master se face în **ordinea descrescătoare a mediilor de concurs** obținute de către candidați și în limitele numărului de locuri pentru care se organizează concursul. Media-limită de înmatriculare se stabilește prin metodologiile instituționale de admitere. În cazul în care doi sau mai mulți candidați obțin aceleași medii de concurs, instituția aplică criterii suplimentare de selectare, prevăzute în metodologiile interne de admitere.

21. La concursul de admitere la ciclul II de studii superioare de master pot participa cetățenii Republicii Moldova – **deținători ai diplomei de studii superioare de licență** sau ai unui act echivalent de studii, recunoscut de structura abilitată pentru recunoașterea și echivalarea actelor de studii și calificărilor.

22. Cetățenii străini și apatrizii, **cu domiciliul în Republica Moldova**, pot participa la concursul de admitere în instituțiile de învățământ superior de stat și private, în condițiile prevăzute pentru cetățenii Republicii Moldova.

23. La studiile superioare de master pot fi admiși cetățenii străini și apatrizii, care dețin diplomă de studii superioare de licență sau un act echivalent de studii superioare, în baza acordurilor interstatale, precum și a contractelor individuale de studii.

24. Candidații au dreptul să se înscrie la concursul de admitere la studii superioare de master concomitent la mai multe programe de studii din diverse domenii de formare profesională, la una sau mai multe instituții de învățământ superior, **dar vor fi înmatriculați la un singur program de master în cadrul unei singure instituții de învățământ superior** din cele pentru care au optat, prin depunerea **în original** a actului de studii, și vor avea calitatea de student pe întreaga perioadă a prezenței sale în cadrul programului respectiv, de la înmatriculare și până la susținerea tezei/proiectului de master sau până la exmatriculare.

25. Se stabilește **înmatricularea în afara concursului** la programele de studii superioare de master, în limita locurilor prevăzute de Comanda de stat, pentru deținătorii diplomelor de studii superioare de licență cu **media generală de minimum 9,01 (A)**, în cadrul aceluiași domeniu de formare profesională.

26. Cetățenii Republicii Moldova pot beneficia **o singură dată de dreptul de acces** la studii superioare de master **cu finanțare de la bugetul de stat**. În acest sens, candidații la studii superioare de master depun în dosarul de participare la concursul de admitere **o declarație pe propria răspundere**.

27. Candidații care au absolvit un program de master sau un program de studii superioare integrate și optează pentru studii superioare de master cu finanțare din buget includ în dosar **o adeverință care confirmă sursa de finanțare** a studiilor realizate, eliberată de instituția de învățământ superior care au absolvit-o.

28. Numărul de locuri pentru admiterea la **un nou program de master** deschis în urma aprobării senatului într-un domeniu de formare profesională, în care instituția organizează deja un program de master **acreditat**, se stabilește prin **redistribuirea locurilor** de admitere planificate programului acreditat către programul nou creat, astfel încât instituția de învățământ superior să nu depășească limita capacității de școlarizare stabilite conform cadrului normativ.

29. Propunerile instituțiilor organizatoare de studii superioare de master privind programele de master și numărul de locuri pentru fiecare program și domeniu de formare profesională se vor stabili prin consultare cu subdiviziunile coordonatoare respective ale acestora (facultăți, departamente/ catedre) și, după caz, cu alte autorități, organizații, întreprinderi, angajatori, alți parteneri interesați.

30. În cazul înscrierii în ciclul II de studii superioare la un **program de studii diferit de domeniul de formare profesională absolvit la ciclul I de studii superioare**, candidații urmează să acumuleze **30 de credite de studii transferabile ECTS** la disciplinele **fundamentale** și de **specialitate** aferente programului de studii pentru care optează, ceea ce reprezintă **minimul curricular inițial necesar** și este o **precondiție obligatorie** pentru înmatricularea la programul respectiv.

31. Minimul curricular inițial, necesar pentru continuarea studiilor superioare în alt domeniu de formare profesională la ciclul II, poate fi obținut **în perioada studiilor superioare de licență**, oferit de instituția de învățământ superior în regim *extracurricular* (în afara orarului de bază), precum și din cursurile *opționale* oferite în programul de licență. Totodată, **minimul curricular inițial** poate fi acumulat, parțial sau integral, prin **transferarea creditelor acumulate la unitățile de curs/modulele relevante programului de master solicitat**, obținute în perioada studiilor superioare de licență.

32. Prin excepție de la prevederile pct. 31, minimul curricular inițial poate fi acumulat **și în perioada studiilor de master**. În acest scop, pentru absolvenții programelor de licență din domenii de formare profesională diferite de domeniul solicitat la ciclul II, instituția de învățământ superior elaborează programe de studii superioare de master cu un **semestru de studii suplimentar – 30 credite de studii ECTS, organizat preliminar** (cu taxă de studii), comparativ cu programele de master oferite absolvenților aceluiași domeniu de formare profesională.

33. Persoanele care nu au acumulat în perioada stabilită minimumul curricular de 30 de credite de studii transferabile își pierd calitatea de student și sunt exmatriculați.

34. Metodologia de acumulare a minimului curricular inițial, implicit **forma de evaluare** la finalizarea acestuia, se elaborează de către departamentul/catedra coordonatoare a programului de master, se prezintă spre aprobare Consiliului facultății care organizează programul de master respectiv și se publică pe pagina web a instituției de învățământ superior.

35. Validarea rezultatelor admiterii la studii superioare de master și înmatricularea candidaților care au promovat concursul se face prin **ordinul rectorului instituției**.

36. Studenții înmatriculați la studii superioare de master la forma de învățământ cu frecvență pot obține, în condițiile legii, bursă de studiu.

37. În instituțiile de învățământ în domeniile militarei, securității și ordinii publice, modul de selectare și condițiile de admitere a candidaților la programele de studii superioare de master cu finanțare de la bugetul de stat se stabilesc de autoritățile în a căror subordine se află instituțiile respective, în corelare cu cadrul general de organizare a admiterii în învățământul național.

38. Studenții ciclului II – studii superioare de master, înmatriculați la studii cu finanțare bugetară și pe locuri cu taxă de studii, încheie cu instituția de învățământ superior un contract de studii, care reglementează raporturile studentului cu instituția respectivă de învățământ superior sub aspect academic, financiar, social și alte aspecte specifice.

II. Organizarea studiilor superioare de master

39. Fiecare program de studii superioare de master se individualizează prin **obiective și finalități de studiu**, concretizate în **competențe profesionale și de cercetare științifică**, dezvoltate absolvenților, aceste fiind definite în concordanță cu cerințele viitorilor angajatori, cerințele pieții și cu exigențele abordării unui viitor program de doctorat.

40. Studiile superioare de master corespund unui număr de **90–120** de credite de studii transferabile ECTS, câte **30 de credite pentru fiecare semestru**, iar **un credit se alocă pentru 30 de ore academice**. Creditele de studii alocate unei unități de curs/ modul/ activități distincte nu sunt divizibile, deci nu pot fi obținute în etape.

41. Tipul și conținuturile programelor de master, precum și numărul de credite sunt stabilite de către instituțiile organizatoare în așa fel ca durata totală cumulată a studiilor la ciclul I-licență și ciclul II-master, să fie de **cel puțin 300 de credite de studii transferabile ECTS**.

42. Studiile superioare de master se organizează, de regulă, la învățământul cu frecvență, dar se pot organiza și cu frecvență redusă sau la distanță, în limba română și /sau, în limita posibilităților, în una din limbile de circulație internațională, conform planului de învățământ, elaborat de către departamentul/ catedra coordonatoare a programului în cauză, avizat de consiliul

facultății date, aprobat de senat și coordonat cu Ministerul Educației și Cercetării și, după caz, cu ministerul care are în subordine instituția de învățământ superior respectivă.

43. În vederea asigurării calității programelor de studii, raportate la standardele naționale de referință și la bunele practici naționale și internaționale, expertizarea planurilor de învățământ se realizează la subdiviziunile instituționale responsabile de managementul calității.

44. Programele de master la învățământul cu frecvență redusă și la distanță pot fi organizate în cazul în care instituția a **primit acreditare** la cel puțin un program de master la învățământul cu frecvență în domeniul de formare profesională respectiv și organizează aceste programe la învățământul cu frecvență.

45. Numărul creditelor de studii și conținutul programului de master este același pentru toate formele de învățământ, iar durata programelor de master la învățământul cu frecvență redusă și la distanță este mai mare cu un semestru de studii în comparație cu durata studiilor la învățământul cu frecvență, numărul total de credite fiind repartizate proporțional pe ani/ semestre de studii.

46. În domeniile: *Arte, Psihologie, Studiul limbilor, Sănătate* studiile superioare de master se organizează prin învățământ cu frecvență.

47. Calendarul academic se stabilește de senatul instituției de învățământ superior, inclusiv data începerii anului universitar, repartizarea activităților academice pe ani, semestre (sesiuni în cazul studiilor cu frecvență redusă sau la distanță), stabilirea termenelor și duratei semestrelor, stagiilor de practică, sesiunilor de examene, a evaluării finale (susținerii tezei/proiectului de master) și a vacanțelor.

48. La învățământul cu frecvență, durata unui semestru constituie în medie 15 săptămâni de contact direct cu studenții, programul săptămânal al pregătirii prin master este de 14-20 ore academice de contact direct (cursuri, seminare, laborator, lucrări practice), care, la decizia instituției, pot fi planificate compact, iar cel puțin **50 la sută** din program trebuie alocat activităților practice și cercetării științifice a studentului.

49. Planul de învățământ pentru *masterul științific* include unități de curs /module **fundamentale**, de cunoaștere avansată în domeniu, în proporție de cca **40 la sută** din numărul creditelor de studii alocate programului și cca **25 la sută** unități de curs /module **de specialitate**, de pregătire practică și complementară, iar pentru *masterul profesional* planul de învățământ urmează a fi proiectat în

aceiași logică, cu accentul, respectiv, pe unitățile de curs /module de specialitate, de pregătire practică, necesare pentru inserția absolventului de studii superioare de master pe piața muncii.

50. În programele de master se oferă cursuri compacte, interdisciplinare, în sistem modular, obligatorii și opționale, cu evaluarea organizată la finalizarea cursului/ modulului, planul de învățământ fiind proiectat corespunzător finalităților de studiu preconizate.

51. La elaborarea planului de învățământ în cazul *programelor interdisciplinare* sau *pluridisciplinare*, care asigură dezvoltarea unor competențe transversale specifice în două sau mai multe domenii de formare profesională, **ponderea unităților de curs/ modulelor fundamentale, de specialitate și tematica cercetării se recomandă a fi stabilită în dependență de finalitățile de studiu scontate**, accentul fiind pe domeniul de formare profesională de bază, la care a fost înmatriculat studentul.

52. Stagiile de practică a studenților reprezintă una dintre **formele obligatorii** de formare a specialiștilor de înaltă calificare, fiind orientate spre obținerea competențelor generice și specifice în domeniul de formare profesională. Numărul de credite de studii alocate stagiilor de practică se stabilește de către instituția de învățământ superior în funcție de tipul programului de master și domeniu.

53. Persoanelor cu experiență practică dovedită de cel puțin 1 an în domeniul în care realizează programul de master și care își continuă activitatea de muncă în domeniul respectiv, li se atribuie numărul stabilit de credite, în baza evaluării competențelor și recunoașterii experienței practice, de către catedra/ departamentul de profil, în conformitate cu o metodologie aprobată de Consiliul facultății care organizează programul de master respectiv, publicată pe pagina web a instituției de învățământ superior.

54. Corelarea *ore în auditoriu (contact direct)* și *ore de activitate individuală* se stabilește de către instituția de învățământ superior în funcție de forma de învățământ, tipul programului de master și specificul unității de curs/modulului, fiind stabilit în general, pentru ciclul II, învățământul cu frecvență, raportul: 1 oră-auditoriu (de contact) – 2-3 ore-activitate individuală, la învățământul cu frecvență redusă/ la distanță, raportul: 1 oră-auditoriu (de contact) – 4 ore-activitate individuală.

55. Pe parcursul studiilor superioare de master, studenții pot schimba forma de învățământ sau programul de master în cadrul aceluiași domeniu de formare profesională, cu recunoașterea creditelor de studii acumulate, în

instituția de învățământ organizatoare, în conformitate cu prevederile regulamentelor instituționale.

56. Studiile superioare de master la forma de învățământ cu frecvență redusă sau la distanță se organizează în regim cu taxă, cu excepția Academiei de Administrare Publică, care oferă programe de studii superioare de master pentru personalul din serviciul public.

57. Un student poate întrerupe studiile superioare de master, în baza unor motive întemeiate, stabilite de regulamentele instituționale, pentru o perioadă de cel mult un an academic. Reluarea studiilor de către persoanele care au fost inițial înmatriculate cu finanțare de la bugetul de stat se face în bază de contract, cu achitarea taxei de studii corespunzătoare studenților cu taxă din anul academic respectiv, cu excepția persoanelor care s-au aflat în mobilitate academică, concediu de boală, concediu de maternitate sau concediu pentru îngrijirea copilului. La revenirea după perioada de întrerupere, studentul este obligat să susțină diferențele de program, care au survenit ca urmare a modificării planului de învățământ, în condițiile stabilite de universitate.

58. Studenții exmatriculați de la studiile superioare de master, care au beneficiat de finanțare bugetară, au dreptul să se restabilească pentru continuarea studiilor prin contract, cu achitarea taxei de studii corespunzătoare studenților cu taxă din anul respectiv.

59. Pe durata studiilor superioare de master, studentul are dreptul să participe la un program de **mobilitate academică** în țară sau în străinătate, aplicând sistemul european de credite transferabile, conform tratatelor internaționale, precum și în baza contractelor individuale încheiate cu instituțiile de învățământ superior, cu condiția că are media academică în sesiuni **nu mai puțin de „8,5” pentru profilul umanist și „7,5” pentru profilul real**, în baza metodologiei proprii a instituției de învățământ superior.

60. În baza tratatelor internaționale/ contractelor individuale prezentate, la cererea studentului, rectorul aprobă mobilitatea academică internațională cu durata de până la un an universitar complet. Mobilitățile academice se extind asupra formării profesionale, de cercetare științifică, creație artistică, recunoașterea reciprocă a planurilor de învățământ sau a cursurilor universitare.

61. Studentul este în drept să beneficieze de **mobilitate internă**, până la un semestru, între două instituții de învățământ superior din țară cu programe acreditate/ autorizate provizoriu.

62. La programul de mobilitate academică internă pot aplica atât studenții aflați pe locuri bugetate, cât și acei aflați pe locuri cu taxă. În cazul mobilității interne pe locuri bugetate, finanțarea urmează studentul. În cazul studenților cu taxă, condițiile financiare ale mobilității vor fi indicate în contractele de mobilitate încheiate între universități.

63. Mobilitatea internațională prin programe internaționale se realizează în conformitate cu reglementările normative ce privesc respectivele programe, în baza tratatelor/acordurilor/ contractelor încheiate, și se realizează cu acceptul instituției de învățământ superior la programe de studii acreditate/ autorizate provizoriu.

64. Mobilitatea internă și internațională poate fi oferită după finalizarea primului semestru, cu promovarea sesiunii de examene. Perioada de studii prin mobilitate nu poate depăși data de încheiere a anului universitar pentru care a fost prevăzută. Recunoașterea creditelor de studii transferabile și a compatibilității curriculei se realizează atât la începutul, cât și la sfârșitul perioadei de mobilitate, în baza regulamentelor instituțiilor de învățământ superior implicate.

65. Programele comune de studii superioare de master reprezintă o formă de colaborare dintre două sau mai multe instituții de învățământ superior (de regulă-consorțiu) responsabile în comun de elaborarea și aprobarea programului de studii superioare de master, organizarea admiterii, supervizarea academică, conferirea calificării și asigurarea calității, și sunt organizate conform cadrului normativ.

66. În cazul studiilor comune de master sau al unui program de master realizat în cotutelă, sunt desemnați doi conducători de teză /proiect de master, iar calificarea comună este acordată și diploma comună este eliberată în conformitate cu Acordul de parteneriat și având la bază cadrul normativ.

67. Studiile superioare de master se finalizează cu susținerea publică a tezei/ proiectului de master. După susținerea publică, tezele/proiectele de master se publică pe pagina web oficială a instituției de învățământ superior și, la decizia instituției, se păstrează la biblioteca instituției de învățământ, inclusiv în format electronic.

68. Prin excepție de la prevederile pct.67, instituțiile de învățământ superior în domeniile militariei, securității și ordinii publice sunt în drept să decidă referitor la publicarea pe pagina web oficială a instituției a tezele/proiectele de master care conțin informații atribuite la secret de stat.

69. Studenții ciclului II care realizează obiectivele programului de master și susțin public teza/ proiectul de master primesc **Titlul de master** în domeniul absolvit (în domeniul de bază, la care a fost înmatriculat – în cazul programelor interdisciplinare sau pluridisciplinare), cu eliberarea Diplomei de studii superioare de master, însoțită de Suplimentul la Diplomă, redactat în limbile română și engleză, care conține informații detaliate privind cunoștințele și competențele specifice domeniului/ domeniilor de formare profesională studiate, inclusiv competențe manageriale, de cercetare, dezvoltare și inovare.

70. În Diploma de master se indică denumirea programului de master. În funcție de programul de master realizat, sunt eliberate următoarele tipuri de diplome: **MS** – pentru programele de *master științific* și **MP** – pentru programele de *master profesional*.

71. În ciclul II de studii superioare, activitățile didactice sunt susținute de cadre didactice cu titlu științific sau, în cazul învățământului artistic și sportiv, cu titlu onorific: Artist al Poporului, Artist Emerit, Maestru în Arte, Maestru al Sportului, Om Emerit, Antrenor Emerit, Cavaler al Ordinului Republicii și echivalentele acestora.

72. În condițiile autonomiei universitare financiare, în vederea acoperirii necesităților academice proprii, pentru realizarea programelor de master, rectorul este în drept să aprobe, pe o durată determinată, invitarea în cadrul instituției de învățământ superior a unor cercetători notorii din domeniu și practicieni consacrați și recunoscuți din țară sau din străinătate, în bază contractuală.

III. Teza/proiectul de master

73. Teza/proiectul de master reprezintă o cercetare științifică sau de creație artistică, aprofundată/ interdisciplinară/complementară în scopul analizei problemelor teoretice și practice, care trebuie să demonstreze competențe profesionale și de cercetare științifică în domeniul programului de master, cunoașterea științifică avansată a temei abordate, să conțină elemente de noutate în dezvoltarea sau soluționarea problemei de cercetare.

74. În baza autonomiei universitare și cu asumarea responsabilității publice, instituțiile de învățământ superior elaborează și aplică **reglementări proprii de elaborare și organizare a susținerii tezei/proiectului de master**, cerințele concrete fiind stabilite de către departamentul/ catedra de profil din instituția de învățământ organizatoare de studii superioare de master, stipulate în regulamentele instituționale, aprobate de senat.

75. Tezele/ proiectele de master sunt documente publice și se redactează și în format digital. În domeniul artelor, tezele pot fi prezentate sub formă de spectacol, film, operă de artă, alte forme acceptate și sunt însoțite de înregistrarea pe suport digital a creației artistice respective.

76. Conducători de teză sunt cadrele didactice deținătoare de titluri științifice și științifico-didactice.

77. Tema tezei/ proiectului de master se stabilește de către studenți și conducătorii de teze, fiind aprobată de către departamentul/ catedra de profil și consiliile facultăților, până la începutul anului II de studii.

78. La stabilirea temei tezei/proiectului de **master științific** se ține cont de *prioritățile strategice în domeniile cercetării și inovării*. După aprobare, tematica tezelor /proiectelor de master se plasează pe paginile web ale departamentelor/ catedrelor, facultăților.

79. Studentul ciclului II de studii este în drept să solicite schimbarea temei tezei/ proiectului de master, dar nu mai târziu decât cu **3 luni** până la susținerea tezei/proiectului. Schimbarea temei se aprobă de către departamentul/ catedra de profil și se coordonează cu consiliul facultății, în cadrul aceluiași program de master la care a fost înmatriculat studentul, și nu implică modificarea duratei studiilor. În cazul programelor comune de studii, schimbarea temei de cercetare se face cu acordul ambelor instituții.

80. În cazul programelor comune de master, teza/ proiectul de master se depune la instituția în care a fost înmatriculat studentul, cu avizul favorabil al instituției coorganizatoare a programului respectiv de studii. În cazul realizării unui program de master în cotutelă, vor fi prezentate avizele ambilor conducători.

81. Elaborarea și susținerea tezei/ proiectului de master se pot face și într-o limbă de circulație internațională, conform prevederilor programului de studii superioare de master.

82. În cazul în care teza/proiectul de master este scris într-o altă limbă decât română, lucrarea este însoțită de un rezumat redactat în limba română.

83. Tezele/ proiectele de master se susțin public, în fața comisiilor de evaluare stabilite prin ordinul rectorului instituției organizatoare de master. Comisiile de evaluare a tezelor de master sunt constituite din **cel puțin cinci persoane**, care pot include și reprezentanți ai angajatorilor.

84. Comisiile de evaluare a tezelor de master includ un președinte, un vicepreședinte, 3 membri și secretarul Comisiei. Secretarul Comisiei nu are drept de vot.

85. În calitate de **președinte al comisiei de evaluare** a tezei /proiectului de master sunt desemnați specialiști în domeniul respectiv (profesori universitari, conferențieri universitari, cercetători științifici, deținători ai titlurilor onorifice, practicieni consacrați și recunoscuți), care nu activează în cadrul instituției în cauză. Aceeași persoană poate fi numită președinte al unei comisii de evaluare a tezei/ proiectului de master nu mai mult de doi ani consecutiv.

86. În procesul evaluării și susținerii, tezele/ proiectele de master sunt apreciate conform următoarelor criterii:

- a) actualitatea temei;
- b) calitatea fundamentării științifice;
- c) realizarea obiectivelor cercetării;
- d) calitatea/ complexitatea studiului efectuat;
- e) relevanța practică a studiului efectuat;
- f) calitatea prezentării (lizibilitate, grafică, elocință etc.);
- g) alte criterii stabilite de instituție.

87. Ponderea fiecărui criteriu în calcularea notei finale este aprobată de senatul instituției de învățământ superior, la propunerea facultății care organizează programul de master respectiv.

88. Orarul susținerii tezelor/proiectelor de master se dă publicității pe paginile web ale catedrelor/ facultăților/ instituțiilor.

89. Nota finală la evaluarea tezei/ proiectului se calculează ca medie aritmetică a notelor atribuite de către membrii comisiei pentru fiecare din criteriile prevăzute. Rezultatele evaluării tezei /proiectului se exprimă cu note de la „10” la „1” și, după caz, cu calificativele „excelent”, „foarte bine”, „bine”, „satisfăcător”, „nesatisfăcător”, „admis”, „respins”. În paralel cu Sistemul Național de Notare în învățământul superior se aplică și scara de notare cu calificative recomandate în Sistemul european de credite transferabile (A, B, C, D, E, FX, F), pentru completarea Suplimentului la Diplomă și facilitarea mobilității academice. Echivalarea cu scara națională de notare se face după cum urmează: A: 9,01–10,00; B: 8,01–9,00; C: 7,01–8,00; D: 6,01–7,00; E: 5,0–6,00; FX: 3,01–4,99; F: 1,00–3,00.

90. Media generală de master se stabilește ca **media aritmetică a notei obținute la susținerea tezei de master și a mediei generale pe semestrele de studii**, și se calculează cu **două zecimale** (se scrie cu cifre și litere).

91. Studenții de la studiile superioare de master au dreptul să conteste rezultatele evaluării tezei/proiectului de master exclusiv cu privire la procedură. Eventualele contestații se depun, în scris, la secretariatul facultății, în termen de maximum o zi lucrătoare de la comunicarea /afișarea rezultatelor. Contestațiile se rezolvă, în termen de două zile lucrătoare de la depunere, de către comisiile de examinare a contestațiilor, conform regulamentului instituțional. Președintele și membrii comisiei examinare a contestațiilor nu pot fi membri ai Comisiei de evaluare a tezei /proiectului de master.

92. În cazul în care studentul nu a susținut teza/proiectul de master în sesiunea stabilită, acesta are dreptul să o susțină repetat, de cel mult **două ori**, cu suportarea de către candidat a cheltuielilor de examinare, conform termenelor și metodologiei stabilite de instituție. Pentru susținerea repetată, studentul solicită reconfirmarea temei tezei/proiectului de master.

93. În cazul în care și la a treia încercare de a susține teza/proiectul studentul nu obține media de promovare, acestuia i se eliberează un certificat de absolvire a programului de master și certificatul academic respectiv.

**NOTA INFORMATIVĂ la proiectul hotărârii de Guvern
cu privire la aprobarea Regulamentului de organizare și desfășurare a studiilor
superioare de master - ciclul II**

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
Ministerul Educației și Cercetării, luând în considerare propunerile corespunzătoare ale instituțiilor de învățământ superior.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite
<p>Proiectul hotărârii în cauză se circumscrie prevederilor art.90 și art.139, lit. c), din Codul educației nr. 152/2014, potrivit cărora, Guvernul adoptă acte normative privind executarea prevederilor legislației în domeniul educației și asigurarea priorității educației.</p> <p>De menționat, că noul regulament este elaborat întru executarea prevederilor pct. 7.18.2 din <i>Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2020-2023</i> (Hotărârea Guvernului nr. 464/2015), care prevede reconceptualizarea Regulamentului cu privire la organizarea ciclului II – studii superioare de master, în scopul creșterii calității și relevanței programelor de studii universitare.</p> <p>La fel, aprobarea noului regulament cu privire la organizarea ciclului II – studii superioare de master se înscrie și în obiectivele Programului de activitate al Guvernului "Moldova vremurilor bune", care prevăd susținerea creșterii productivității muncii prin asigurarea unui sistem eficient de formare profesională inițială și continuă, relevant și racordat la cerințele pieței.</p> <p>Or, proiectul Regulamentului nou are drept scop excluderea unor divergențe între actele normative existente, stabilirea unor reglementari suplimentare pentru admiterea la studii superioare de master, dar și concretizarea unor reguli generale pentru elaborarea planurilor de învățământ la ciclul II – master, relevante pentru piața muncii.</p> <p>Menționăm că, în contextul necesității formării profesionale permanente, masterul este destinat tuturor absolvenților învățământului superior. Acest lucru generează efecte la nivel de piață a muncii, salarizare și posibilități de creștere profesională și avansare în carieră. Mai mult, potrivit art. 132, alin.(1), din Codul educației, deținerea unei calificări în domeniu de cel puțin nivelul 7 ISCED – studii superioare de master reprezintă o cerință minimă obligatorie de calificare pentru ocuparea funcțiilor didactice în învățământul liceal.</p>
3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene
Prezentul proiect de Hotărâre nu contravine legislației Uniunii Europene.
4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi
<p>În context, actul normativ propus spre examinare și aprobare, conține elemente noi, în comparație cu precedentul Regulament cu privire la organizarea studiilor superioare de master, cele mai importante fiind următoarele:</p> <p>4.1. Conform Codului educației, se reglementează obligativitatea elaborării de către universități a metodologiilor proprii de organizare a admiterii, inclusiv online, aprobate de senat, la programele de</p>

studii superioare de master, admiterea fiind organizată **prin concurs, în limita capacității de înmatriculare stabilită prin acreditare sau autorizarea de funcționare provizorie.**

4.2. Potrivit art. 78, alin. (1), din Codul educației, studiile superioare de licență și de master se organizează la învățământul **cu frecvență, cu frecvență redusă și la distanță.** Astfel, în scopul asigurării calității programelor de master cu frecvență redusă și la distanță, creării condițiilor pentru o mobilitate academică reală, implicit, recunoașterea reciprocă a perioadelor și calificărilor, proiectul Regulamentului stabilește **cerințele de bază pentru elaborarea planurilor de învățământ la frecvență redusă și la distanță** (ponderea componentelor fundamentale și de specialitate, nr. de ore pe săptămână, raportul ore de contact direct-lucru individual etc.), în baza cărora instituțiile de învățământ superior elaborează propriile planurile de învățământ, realizând particularitățile și orientările fiecărui domeniu de formare profesională și fiecărui program de master.

4.3 Pentru instituțiile private de învățământ superior se stabilește că admiterea la locuri cu taxă de studii se efectuează în conformitate cu **aceleași criterii ca și admiterea la locurile cu finanțare de la bugetul de stat.**

4.4. Conform cadrului normativ, se stabilește că cetățenii străini și apatrizii, **cu domiciliul în Republica Moldova,** sunt în drept să participe la concursul de admitere în instituțiile de învățământ superior de stat și private, **în condițiile prevăzute pentru cetățenii Republicii Moldova, adică pot beneficia de locuri de la bugetul de stat sau cu taxa de studii.**

4.5. În contextul autonomiei universitare, se stabilește că programul de master se individualizează în cadrul domeniului de formare profesională – urmează să conțină **minimum 20 la sută** cursuri/ module de specialitate diferite față de celelalte programe de master din același domeniu, evident, fără a repeta cursurile din domeniul respectiv predate la ciclul I- licență.

4.6. În baza rapoartelor instituționale privind admiterea la master, a fost examinată situația reală, problemele cu care se confruntă universitățile în acest proces, astfel, au fost stabilite prevederi detaliate ale procesului de înmatriculare, informațiile obligatorii pentru candidații la studii, formele de organizare a admiterii, inclusiv, posibilitatea de a fi înmatriculat în afara concursului la programul de master pentru deținătorii diplomelor de studii superioare de licență cu media generală de licență de minimum 9,01 (A).

Totodată, a fost detaliată prevederea din Codul educației (art.80, alin.2), potrivit căreia cetățenii Republicii Moldova **pot beneficia o singură dată de dreptul de a realiza un program de studii finanțat de la bugetul de stat.** Deci, candidații care au absolvit deja un program de master (sau un program de studii superioare integrate) și optează pentru studii cu finanțare din buget, vor include în dosar o adeverință care confirmă sursă de finanțare a studiilor realizate, eliberată de instituția de învățământ superior care au absolvit-o.

În condițiile **obligativității acumulării minimului curricular de 30 de credite ECTS** pentru candidații la studii - absolvenți ai altor domenii, masteranzii, de regulă, fiind angajați în câmpul muncii, se confruntau cu probleme în realizarea celor 30 de credite obligatorii pe parcursul anului I de studii superioare de master, anul de studii ajungând a fi nu de 60 ECTS, dar de 90 de credite!

Or, se crea o situație când minimul curricular inițial necesar pentru continuarea studiilor superioare în

ciclul II la alt domeniu de formare profesională era realizat formal (sau deloc), astfel, cunoștințele la disciplinele fundamentale și de specialitate aferente programului de studii fiind superficiale (sau lipseau în totalitate), iar studentul fiind dezavantajat comparativ cu colegii săi care au ales un master din domeniul studiat la ciclul I.

În acest sens, se propun 3 variante de acumulare a acestui minim curricular, care reprezintă o **precondiție** pentru absolvenții altor domenii: 1 - în perioada studiilor superioare de licență, aceste discipline pot fi oferite de instituția de învățământ superior în regim extracurricular sau prin cursurile opționale; 2 - prin transferarea creditelor acumulate la unitățile de curs relevante programului de master solicitat, obținute în perioada studiilor superioare de licență; 3 - universitatea va elabora programe de master cu un semestru suplimentar de studii (organizat preliminar), comparativ cu programele de master oferite absolvenților aceuiași domeniu de formare profesională. Totodată, s-a stabilit ca instituția să-și elaboreze o metodologie de acumulare a minimului curricular inițial, implicit forma de evaluare la finalizarea acestuia.

4.7. Luând în considerare solicitările instituțiilor și studenților, dar și urmare a evaluării planurilor de învățământ existente, în vederea omiterii anumitor lacune și ambiguități, noul Regulament conține detalii suplimentare și concretizări cu privire la elaborarea planurilor de învățământ la ciclul II – master, la toate formele de învățământ.

Astfel, se propune ca programul săptămânal al pregătirii prin master să fie de 14-20 ore academice de contact direct; planul de învățământ pentru *masterul științific* să includă unități de curs /module fundamentale, de cunoaștere avansată în domeniu, în proporție de cca 40 la sută din numărul creditelor de studii alocate programului și cca 25 la sută unități de curs /module de specialitate, de pregătire practică și complementară, iar pentru *masterul profesional* planul de învățământ se recomandă a fi proiectat în aceeași logică, cu accentul, respectiv, pe unitățile de curs /module de specialitate, de pregătire practică, necesare pentru inserția absolventului de studii superioare de master pe piața muncii.

În cazul programelor interdisciplinare sau pluridisciplinare, care asigură dezvoltarea unor competențe transversale specifice în două sau mai multe domenii de formare profesională, se propune ca **ponderea unităților de curs/ modulelor fundamentale, de specialitate și tematica cercetării să fie stabilită în dependență de finalitățile de studiu scontate**, accentul fiind pe domeniul de formare profesională de bază, la care a fost înmatriculat studentul.

4.8. În vederea promovării procesului de internaționalizare a instituțiilor de învățământ superior, noul Regulament conține prevederi detaliate cu privire la mobilitatea internă și externă a studenților masteranzi. Astfel, pe durata studiilor superioare de master studentul are dreptul să beneficieze de o mobilitate în țară (până la un semestru) sau în străinătate (până la un an universitar), aplicând sistemul european de credite transferabile, conform tratatelor internaționale, precum și în baza contractelor individuale încheiate cu instituțiile de învățământ din străinătate, cu condiția că are media academică nu mai puțin de „8,5” în sesiuni pentru profilul umanist și „7,5” pentru profilul real.

4.9. Suplimentar, sunt stabilite prevederi generale referitor la **concediul academic, transferul, exmatricularea și restabilirea la studii, finalizarea anului academic** etc., detaliile fiind aprobate de senat.

5. Fundamentarea economico-financiară
Proiectul se încadrează în limita mijloacelor financiare planificate în acest scop. Potrivit punctului 3 din proiectul hotărârii, ministerele care au în subordine instituții de învățământ superior, vor asigura înmatricularea la master în limitele planurilor de admitere aprobate de Guvern și a alocațiilor bugetare racordate la numărul real de studenți înmatriculați la studii.
6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare
Proiectul se încorporează în sistemul actelor normative, dar necesita abrogarea Hotărârii Guvernului 464/2015 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea ciclului II – studii superioare de master (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 31.07.2015, nr. 197-205, art. 528).
7. Avizarea și consultarea publică a proiectului
Proiectul a fost plasat online pentru consultări publice și avizat, în conformitate cu legislația în vigoare.
8. Constatările expertizei anticorupție
Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului de organizare și desfășurare a studiilor superioare de master - ciclul II, a fost elaborat de către Ministerul Educației și Cercetării, în scopul racordării prevederilor acestuia cu cele ale actelor normative în vigoare, precum și completarea Regulamentului cu prevederi noi privind admiterea la studii superioare de master, organizarea și desfășurarea programelor de master în diferite domenii de formare profesionali etc. În cadrul procesului de elaborare au fost respectate prevederile legale cu privire la transparența în procesul decizional și proiectul corespunde normelor de tehnică legislativă.
9. Constatările expertizei de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene.
Proiectul nu intră în categoria actelor normative care necesită expertiza de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene.
10. Constatările expertizei juridice
Proiectul a fost expertizat, în conformitate cu legislația, de către Ministerul Justiției, toate propunerile fiind luate în considerare și operate modificările și corectările propuse în textul hotărârii și proiectul Regulamentului.
11. Constatările altor expertize.
Nu au fost necesare.

Ministru

Anatolie TOPALĂ